

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-19

השופט אליקים רובינשטיין

القاضي اليكيم روبينشتين
رئيس لجنة الانتخابات المركزية للكنيست ال-19

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19

ירושלים, כ"ו בטבת תשע"ג

8 בינואר 2013

רשימת עוצמה לישראל

בעניין:

החלטה בעניין שידור תעמולת בחירות בטלוויזיה וברדיו

החלטה

א. מצפיה בתשדיר טלוויזיה של רשימת עוצמה לישראל במסגרת שידורי הבחירות למדתי, כי הוא נושא מסר שיש בו פן גזעני או אנטי ערבי. התשדיר נועד להציג את המגזר הערבי במדינת ישראל – ואותו בלבד – כמגזר שאינו מקיים את חובותיו האזרחיות ואינו מציית לדין. כך, בין היתר, התשדיר מציין שמות של ישובים, בהם מתגוררת אוכלוסייה ערבית גדולה, כמקומות בהם תושבים – אמנם מדובר בלשון "לא כולם", "יש" – אינם מקיימים את חובותיהם:

"כמה ארנונה אתם משלמים?
בסכנין לא כולם משלמים ארנונה";

"ומה לגבי תשלום מס הכנסה כחוק?
במזרח ירושלים יש המצפצפים על החוק";

"צריכים אישור לסגור מרפסת?
בטייבה ובנגב יש הבונים וילות פיראטיות".

חלק אחר מן התשדיר הוא דיאלוג בערבית בין שני ראשי הרשימה, שבאופן שיש בו תחכום מדבר בלשון כללית, אך השימוש בשפה הערבית בו, ובהקשר זה בביטוי "בלי חובות אין זכויות", מכוון בבירור לאוכלוסייה הערבית, המיעוט בישראל.

ב. סבורני, כי חלקים מתשדיר זה עלולים – ברמת ודאות קרובה – לפגוע ברגשותיה של האוכלוסייה הערבית, וכן ברגשותיהם של יהודים, אשר שימשו ועודם משמשים כמטרה לרדיפה על רקע גזעני ברחבי העולם.

ג. בהחלטתי בתב"כ 2/19 פרנקנטלר נ' עוצמה לישראל מיום 12.12.12 ציינתי, כי "אנו בני העם היהודי. הופלינו בכל תולדותינו כמיעוט, תוך הכללות מכפישות. לכן מניעת שמץ חשש לגזענות צריך שתהא בצופן הגנטי שלנו כלפי השוכנים עמנו והם מיעוט. אין לכך קשר לביקורת לגיטימית שניתן למתוח על פלוני או אלמוני מן הציבור הערבי – או היהודי – בשל יחסו למדינה, ואף איני משוה את הדברים לתוצאות הקשות של הגזענות האנטישמית, כמובן". דברים אלה נכונים גם כאן. הבטן היתה מתהפכת מפרסום בידיש בפולין, למשל, בשנות ה-30 של המאה הקודמת, לפיו במקומות בהם מתגוררים יהודים – למשל, שכונות מסוימות בכירה ורשה – יש שאינם ממלאים חובות אזרחיות, והפרסום היה מציין בידיש כי "בלי חובות אין זכויות". על פרסום כגון דא היה נאמר – ובצדק – כי מדובר בפרסום גזעני. נזכור, כי מדובר בהדבקה תוית על אוכלוסייה שלמה, באופן מכליל, להבדיל מביקורת לגיטימית על פרטים בה. זאת איני יכול לקבל, וראיתי מקום לתת ביטוי לגישתי.

ד. על רקע האמור שקלתי האם לפסול את התשדיר. אתמול נטיתי לפסילת הביטוי "בלי חובות – אין זכויות", וקיבלתי תגובה מן הרשימה שהתמקדה בכך שהדברים מופנים לכל. לא בלי התלבטות, ונוכח העובדה כי אין המדובר בקריאה ישירה לגזענות או לאנטי ערביות כי אם במסר מרוכך במידת מה, בהיותו מוצג כמדבר בשפה רשמית (ערבית) אל הכלל – יהודים וערבים – החלטתי להשתיר את השורות הבאות מתוך התשדיר, שמופנות במובהק אל ערבים כציון מקומותיהם:

"בסכנין לא כולם משלמים ארנונה";
 "במזרחי ירושלים יש המצפצפים על החוק"
 "כטייבה ובנגב יש הבונים וילות פיראטיות".

ה. בגלל אופיו של המסר, הקונוטציה הגזענית או האנטי ערבית, שונה הדבר מחלקים מהטחת ביקורת פנימית בתוך הציבור היהודי, אף שגם שם יתכנו כשלים.

ו. לאחר הצפיה בתשדיר מסרתי לחבר הכנסת פרופסור אלדד את החלטתי האמורה. הותרתי בידי הרשימה את הרשות לבחור האם להוריד אך שמות הישובים

מתוך המשפטים האמורים, או לחלופין למחוק גם את משפטי השאלה הקודמים להם, לפי שיקול דעתה. הואיל ולא נתקבלה הודעה אחרת מרשימת עוצמה לישראל או מפרופסור אלדד, ההחלטה היא – בהתאם לסמכותי לפי סעיף 15א(ד) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 – כמפורט בפסקה ד לעיל.

ז. ולבסוף אציין, כי בתשדירי הרדיו היום הוריתי, לאחר ההאזנה ובנוסף למה שהוסר בהחלטה מאתמול, להסיר מתשדיר "עוצמה לישראל", אחרי המלים "ארץ ישראל שייכת לעם ישראל" (מלים אלה נשארות) את המלים "ולא לערבים", וזאת כיון שיש בכך מסר של הדרת ערביי ישראל ממדינת ישראל.

ניתנה היום, כ"ו בטבת התשע"ג (8.1.13).

אליקים גובינשטיין

שופט בית המשפט העליון

יושב ראש ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת ה-19